

پښتو

پښتو او خويندنه او
۳-۴ سال

دایک و باوکی ئازیز

کاتیک له گه‌ل مندا له که‌ت ده‌خوینیته‌وه و ده‌نووسیت یان له باره‌ی کتیب
له‌گه‌لیدا گفتوگۆ ده‌که‌یت، زمان و زانیاری مندا له‌سه‌ر کتیب و نووسین
به‌هیزتر ده‌بی‌ت. هه‌روه‌ها ئاشنایی له‌گه‌ل پینووس و کتیبیدا با‌شتر ده‌بی‌ت.
ئه‌وه‌ش کاریگه‌ری ده‌بی‌ت له‌سه‌ر چۆنیه‌تی په‌یوه‌ندی‌کردنی ئه‌و مندا له‌گه‌ل
که‌سانی تر و تیگه‌یشتن له‌جیهانی ده‌وروبه‌ری.
ئیمه به‌م جانتایه‌ خوا‌زاری‌ن فک‌ره‌به‌کتان بده‌ینی له‌سه‌ر چۆنیتی خویندنه‌وه و
گفتوگۆ له‌باره‌ی خویندنه‌وه‌وه له‌گه‌ل مندا‌دا.
جانتاکه و که‌ره‌سته‌کانی ناوی دیارییه‌ بۆ ئیوه و پینووس به‌گه‌راندنه‌وه ناکات.

جانتاکه ئەمانە لەخۆدەگریت:

- سۆ کتیب
- ئەم نامیلکەى که ئیستا لەبەردەستدایە و باس لەو دەکات که بۆچی گرنگە لەگەڵ منداڵەکەت بخوینیتەو.
- ناوبەندیک بە هەندیک پیشیاری دیاریکراو و لەسەر چۆنتی خویندەو لەگەڵ منداڵەکەت.
- کوپۆن (بیتاقە) کتیبکی بێهەرامبەری زیاده که دەتوانیت لە کتیبخانەى ناوچەکەى خۆت وەریبگیریت.
- یاریهک و یاساكانى تايهت به یارییهکە.

کتیبەکانى ناو جانتاکه دەتوانیت چەندین جار
بخوینیتەو. هەلبەت هەمیشەش دەتوانیت کتیبى
زیاتر لە کتیبخانە قەرەز بکەیت.

بەدۆزەرەو لە وەرگیراوى ئۆنلاین:

www.aarhus.dk/read

له گه‌ل منډاله که‌ت بخوینه‌ره‌وه

هه‌میشه پیکه‌وه خویندنه‌وه شتیکی خوش و پرله چیژه.
مه‌رج نییه خوینه‌ریکی باش بیت بو‌ئه‌وه‌ی له‌گه‌ل
منډاله‌که‌ت بخوینته‌وه یان باسی کتیب بکه‌یت. تا ده‌توانن
شتی جیاواز بخویننه‌وه له‌گه‌ل منډال، ئه‌گه‌ر کتیبی واش
بخویننه‌وه که وینه‌ی تیدا بیت چیژی زیاتریش ده‌بیت.
شتیکی باشه‌هه‌مان کتیب چه‌ند جاریک بخویننه‌وه.
دووباره‌کردنه‌وه ده‌بیته‌هوی به‌هیزکردنی فره‌ه‌نگی وشه‌ی
منډاله‌که‌ و توانای تیگه‌یشتنی باشتر ده‌کات.

خویندنه‌وه‌ی پیکه‌وه

- کاتی‌ک ده‌خوینیتیه‌وه و
باسی پرووداوه‌کانی کتیه‌که
ده‌که‌یت به ده‌ست ئاماژه
بکه بۆ وشه‌و وینه‌کان
- ده‌توانی له وینه‌کانه‌وه
خۆشت چیرۆک دروست
بکه‌یت و منداڵه‌که‌ت له‌و
کاره‌دا به‌شدار بکه‌یت.
- هه‌موو رۆژیک کات
ته‌رخان بکه بۆ خویندنه‌وه
و گفتوگۆی پیکه‌وه.

له گه‌ل منډاله‌که‌ت قسه له‌سهر کتیبه‌که بکه‌ن

کاریکی باشه کاتیک کتیبیک ده‌خوینیت‌ه‌وه له‌گه‌ل منډال هم له پیش
کتیب‌خویندنه‌وه‌که و هم له‌کاتی کتیب‌خویندنه‌وه‌دا و هم له‌کوټا‌یشدا
پیکه‌وه قسه بکه‌ن. به‌و کاره زمانی منډاله‌که‌ت و زانیاری له‌سهر دنیای
ده‌وروبه‌ری پیش ده‌خ‌ه‌یت. به‌ه‌مان شیوه یارمه‌تی منډاله‌که‌ت ده‌ده‌یت
له‌ناوهرؤکی کتیبه‌کان تی‌ب‌گات. ده‌توانن باسی وینه‌کان و ئه‌وه‌ی له‌کتیبه‌که‌دا
رووده‌دات له‌گه‌ل وشه‌کاندا بکه‌ن. کاریکی باشه‌پرسیاری کراوه‌و کونچکاوانه
بکه‌ن بؤ‌ئه‌وه‌ی منډاله‌که‌ت‌ه‌ز به‌قسه‌کردن بکات. ده‌توانی له‌سهر
ناوبه‌نده‌که‌ت یارمه‌تی و پیشنیاری باش‌سه‌باره‌ت به‌خویندنه‌وه‌ بدو‌زیت‌ه‌وه.

۲ له کاتی خوښندنه وهدا

۱- له پېش کتیبخوښندنه وه

به پرای تو ئەم کتیبه له باره چیه وهیه؟

فیلېک.

ئەمە پاراسۆل، دەرزانى بۆ چى به کار دیت؟

۳ له کۆتاییدا

چ شتیکى چیرۆکه کەت زۆر پێ خوش بوو؟

زۆر خیرا

پراسته میمبۆ جیمبۆ زۆر به خیرایى فری

- جار جار له خوښندنه وه بوهسته و لهسهه
- وینه و پرووداوهکانى چیرۆکه که قسه بکه.
- ئەو وشانهى تازه و نهاسراون پاقهیان بکه بۆ منداڵه کهت یان نیشانى بده.
- پرسىارى کراوه (ئەو پرسىارانەى به وشەى پرس دەکرێن) بکه و وهلامى منداڵه کهت به گرنگيه وه وهربگره.
- کاتیکی باش تهرخان بکه بۆ گۆڤلنگرتن و وهلامدانه وهى منداڵه کهت

سهیری هیست

به ئن. ئه وه ئه وه سو هیسته.
ده زانی به کوردی به
سو هیست ده و تریت چی؟

قسه کردن به زیاد له زمانیک تواناییه

ئه گهر زمانیکی تر جیا له زمانی
داغارکی قسه ده کهن، ده توان
ئه و زمانه ش له کاتی گفتوگو له
بارهی کتیبه که وه به کار بهینن.
له گه ل منداله که ت به و زمانه قسه
بکه، که خۆت باشت ده یزانی.
ده توانن هم به زمانی خۆتان و
هم به داغارکی له بارهی وشه و
دهسته واژه ی کتیبه که وه قسه بکهن.

پیکه وه خویندنه وه

- بیرت بیت که شتیکی باشه
زیاد له زمانیک بزانی
- ههم به داغمارکی و
ههم به زمانی دایکی
خوتان له بارهی وشه و
دهسته واژه کانه وه قسه بکه ن

پیکه وه بوون و خویندنه وه

له کاتیکدا پیکه وه له گه‌ل مندا له که‌ت ده خوینیته وه جه‌ویکی خوش
و پر له نزیکیی له یتوانتاندا دروست ده که‌یت.
هه‌ول بده له سه‌ر جیگای نووستن بیت، یان کاتیک له سه‌ر سو‌فای
ماله‌وه‌ن کاتیک له نزیک یه‌کتر یان له سه‌ر ئه‌رز دانیش‌توون،
به‌جۆرێک چاوتان له چاوی یه‌کتر بیت و له یه‌ک ئاستدا بن
بخویننه‌وه. ئه‌گه‌ر منالی دیکه‌شتان هه‌یه هه‌ول بده له وه‌جه‌وه
تایبه‌ته‌ی سه‌باره‌ت به‌ خویندنه‌وه که‌ دروست بووه به‌شداریان
بکه‌یت. ئه‌گه‌ر ته‌له‌فیزیۆن و مۆبایلتان کووژاوه بیت دانیشتن و
جه‌وه‌که‌تان خوشتر ده‌بیت و پچراندنی تیناکه‌ویت.

- له شوینیکی خوش و ئارام دابنیشه
- له نزیك یه کتر دابنیشن کاتیک پیکه وه ده خویننه وه
- ئاگات له فزوول و گرنگییدانی منداله کهت بیت بو ئه و
شتانه ی سهرنجی راده کیشیت
- شهرت نییه هه موو کتیه که بخویننه وه.

یاری و گه مه له گه ل منداله کەت

بیجگه له خویندنه وه یاری و گه مه
بکه له گه ل منداله کەت. ئە مه هه م
کاریکی خو شه هه م بو فیربوون به
سووده. بو نموونه ده توانن خوتان
بکه ن به که سایه تی و فیکه ری
ناو کتیبه کان. ده توانن یاری به
کارت و وینه بکه ن بو نموونه یاری
وینه مه ته ل و یاری بیرتیژی
له ناو جانتاکه شدا یارییه کی تیدایه
که به شیوه ی جیاواز ده کریت.

له وښه که دا چي ده بينی؟

فیل

له گه‌ل مندال وینه بکه و بنووسه

کاتیک له گه‌ل مندال وینه ده کهیت یان گفتوگو ده کهیت و ده نووسیت
مندال فی‌ر ده بیټ که له ریځای شتی نووسراوه وه گوزارشت له خوی بکات.
بو م‌وونه ده توانیت به وینه باسیکی خوت بگ‌پریه وه یان وینه ی شتیک
دروست بکه ی، که له کتیبیکدا دیوته.
ناساییشه نه گ‌ر مندال ه‌ز بکات شقی و پقلی له سه‌ر وینه که ی دروست
بکات یاوه خود وینه ی پیت بک‌شیت. توش ده توانی به جیی خوت به زمانی
تر که خوت تییدا شاره‌زایت وشه و پرسته ی بو بنووسیت.

حه ز ده که یت و ینه ی
چی بکیشیت؟

پیکه وه نووسین

- با بۆیه و قه له م و وه ره قه به رده ست
بیته، بۆ نموونه له سه ر میژی ناخواردن
تاوه کو بواری نووسین و خویندنه وه و
وینه کیشان هه رده م فه راهه م بیته.
- وشه و پیت به زیاد له زمانیک بنووسه
باسی شیوه و ده نگه کانی بکه
- پیشانی مندا له که تی بده که ده نووسی و
ده خوینیه وه

کتیبي زیاتر په یدا بکه

شټیکي گرنګه که له مال‌وهه کټیبتان هه‌بیت و منالیش
به ئاسانی ده‌ستی پییځات.

خوټ و مندا له‌که‌ت ده‌توانن له کټیبخانه کټیپ قه‌رز
بکه‌ن. له کټیبخانه کارمه‌ند هه‌یه که ده‌توانیټ کټیبي
دل‌خوازي خوټان بو بدوژيټه‌وه به زمانی دافارکی و به
زمانی بیگانه.

له ناو جانتاكهدا كوپۆنكى تىدایه، كه ههر كاتىك بردتان بۆ
 كىبىخانه دهتوانن كىبىكى به ديارى پى وهرىگرن.
 دهتوانن له سهر ئه م ماپهره www.aakb.dk فكره له سهر
 كىبى ترىش وهرىگرن
 دهتوانن له رىگای eReolen كىبى ئه لىكترۆنى و كىبى
 دهنگى قهرز بكهن

زیاتر له سهر رید بخویننه وه
ده توانی له سهر پروژهی رید- خویندنه وه ی پیکه وه
بخویننه وه و بابه ته کان به زمانی جیاوازه مالپه پری
www.aarhus.dk/read بدؤزیتته وه.